

แผนพัฒนาการเกษตรระดับ
ตำบลไผ่หลิว
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด
จังหวัดสระบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรของอำเภอให้ถูกต้องตรงกับปัญหาของเกษตรกร องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยใช้ขบวนการแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในลักษณะการทำประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เพื่อค้นหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร แล้วนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผน/โครงการ ซึ่งจะมีผลถึงการใช้งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพตรงความต้องการที่สามารถนำไปแก้ปัญหของชุมชนได้

ผู้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอดอนพุด ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอดอนพุดฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกตำบลที่จะพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

เกษตรอำเภอดอนพุด

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
สารบัญตาราง	ง-จ
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๑
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๒
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓
๓ สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๕
๓.๒ ฤดูกาล	๕
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๕
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๗
๔ เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๘
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๘
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๙
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๙
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๐
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๒
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๒
๖.๔ การศึกษา	๑๓
๖.๕ สาธารณสุข	๑๓
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๔
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๕
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๖
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๑๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอดอนพุด	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๑๘
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๕
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๓๖
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอดอนพุด	
๑. แนวทางการพัฒนา	๓๘
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๓๘
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๓๘
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๐
๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๑
บรรณานุกรม	๔๓
ภาคผนวก	๔๔
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ปี ๒๕๖๕	๔๕
โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	๔๗
โครงการสร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจร	๔๘
โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรอำเภอดอนพุดจังหวัดสระบุรี	๔๙

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	๒
ตารางที่ ๒	๒
ตารางที่ ๓	๔
ตารางที่ ๔	๖
ตารางที่ ๕	๗
ตารางที่ ๖	๑๑
ตารางที่ ๗	๑๑
ตารางที่ ๘	๑๑
ตารางที่ ๙	๑๒
ตารางที่ ๑๐	๑๒
ตารางที่ ๑๑	๑๕
ตารางที่ ๑๒	๑๖
ตารางที่ ๑๓	๑๗
ตารางที่ ๑๔	๑๗
ตารางที่ ๑๕	๑๗
ตารางที่ ๑๖	๑๗
ตารางที่ ๑๗	๑๗
ตารางที่ ๑๘	๑๘
ตารางที่ ๑๙	๑๙
ตารางที่ ๒๐	๑๙
ตารางที่ ๒๑	๒๐
ตารางที่ ๒๒	๒๑
ตารางที่ ๒๓	๒๑
ตารางที่ ๒๔	๒๑
ตารางที่ ๒๕	๒๒
ตารางที่ ๒๖	๒๓
ตารางที่ ๓๑	๒๔
ตารางที่ ๓๒	๒๗
ตารางที่ ๓๓	๒๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๙
ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าวตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๐
ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๒
ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๓๔
ตารางที่ ๓๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๕
ตารางที่ ๓๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๓๖

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอดอนพุด	๒
ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอดอนพุด	๔
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอดอนพุด	๕
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๖
ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๗
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางระหว่างตำบล อำเภอดอนพุด	๘
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอดอนพุด	๙
ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอดอนพุด	๑๐
ภาพที่ ๑๐ แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๒
ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร คราวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๑๓
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๑๕
ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๑๖
ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๑๖
ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๑๘
ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๑๙
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๐
ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๐
ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๒๓
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๔
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๕
ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๕
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๖
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๖
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๗
ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๘
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๘
ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๙
ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๒๙
ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด	๓๐
ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุด	๓๐
ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอดอนพุด	๓๒
ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอดอนพุด	๓๓
ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอดอนพุด	๓๓

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

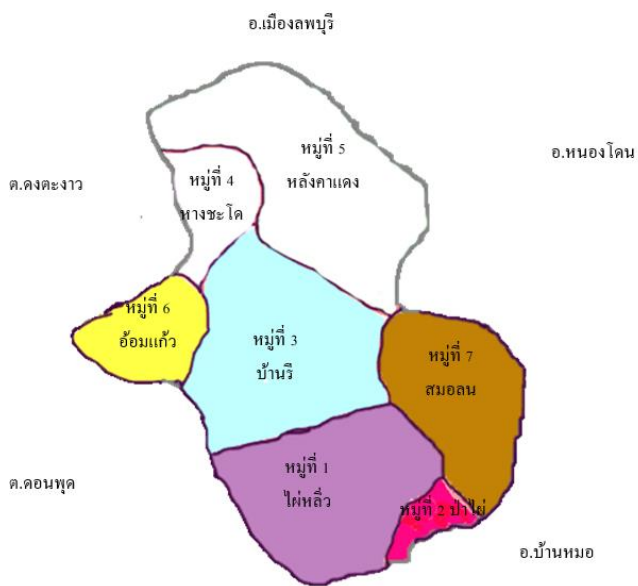
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลไผ่หลิว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอดอนพุด โดยมีอาณาเขต ดังนี้

๑.๒. อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลดอนทอง อำเภอหนองโดน
ทิศตะวันออกเฉียง	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลหรรเทพ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด

แผนที่แสดงขอบเขตตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลไผ่หลิว

(ที่มา กรมการปกครอง และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ,พ.ศ.๒๕๖๓)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

ได้แก่ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบลดอนพุด จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอตอนพุทธ จังหวัดสระบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน
๑	บ้านไผ่หลิว	๕	บ้านหลังคาแดง
๒	บ้านป่าไผ่	๖	บ้านอ้อมแก้ว
๓	บ้านรี	๗	บ้านสมอลน
๔	บ้านทางชะโด		

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอตอนพุทธ จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอตอนพุทธ จังหวัดสระบุรี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ไผ่หลิว	๑๐,๘๕๑	-	-	๗	๔๖๐
รวม	๑๐,๘๕๑	-	-	๗	๔๖๐

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอตอนพุทธ จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๕)

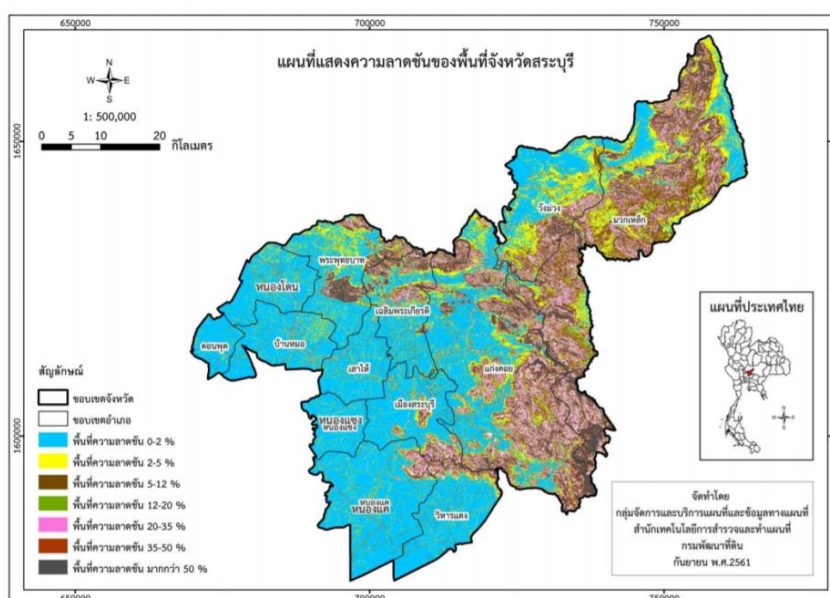
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลไผ่หลิว ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ และที่ราบสูง

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ตำบลไผ่หลิว มีพื้นที่ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ การกระจายตัวของพื้นที่เป็นแบบต่อเนื่อง

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอตอนพุทธ

(ที่มา <http://www.lddservice.org/services/fileproject>, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ตำบลไผ่หลัว มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑

ชุดดิน : ชุดดินโคกกระเทียม (Khok Krathiam Series: KK)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีดำนี้อาจมีมาก มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว

ปัญหา : ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหงกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนเมื่อดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินสิงห์บุรี (Sing Buri: Sin)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุยังน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

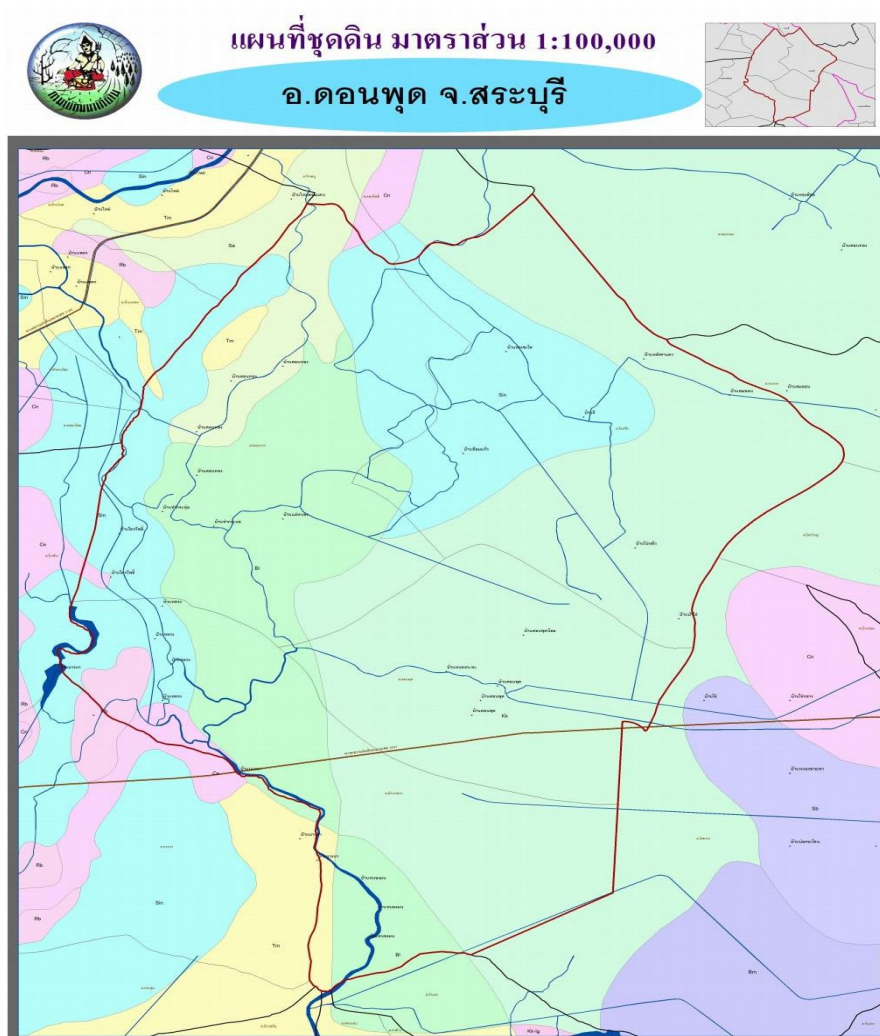
ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

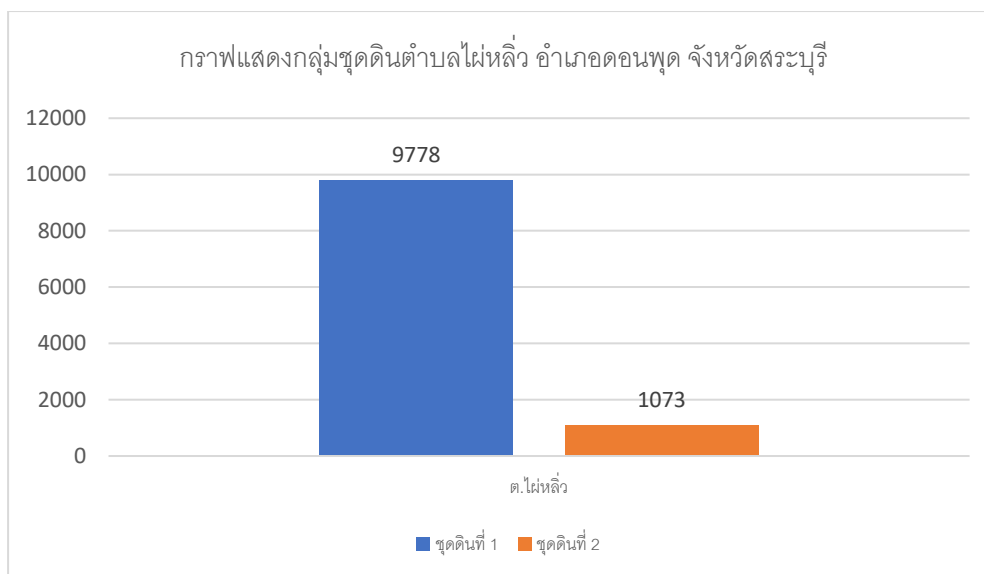

ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอดอนมดุง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ,พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนมดุง จังหวัดสระบุรี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล ไผ่หลิว (ไร่)	รวมทั้งหมด (ไร่)
๑	๙,๗๗๘	๙,๗๗๘
๔	๑,๐๗๓	๑,๐๗๓
ผลรวมทั้งหมด	๑๐,๘๕๑	๑๐,๘๕๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลไผ่หลิว อำเภอคอนปุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลไผ่หลิว ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุม ๒ ชนิด ซึ่งพัดประจำเป็นฤดูกาล โดยพัดจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอิทธิพลทำให้อำเภอคอนปุด มีอากาศหนาวเย็นและแห้ง และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป ทั้งนี้อำเภอคอนปุดมีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู (Tropical Savanna Climate, Aw) โดยจะมีฝนน้อยแห้งแล้งในช่วงฤดูหนาว อุณหภูมิค่อนข้างสูงในฤดูร้อน และมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จากการพัดผ่านของลมมรสุม

๓.๒ ฤดูกาล

- แบ่งอุณหภูมิตามช่วงฤดูกาล ๓ ฤดูกาล ดังนี้

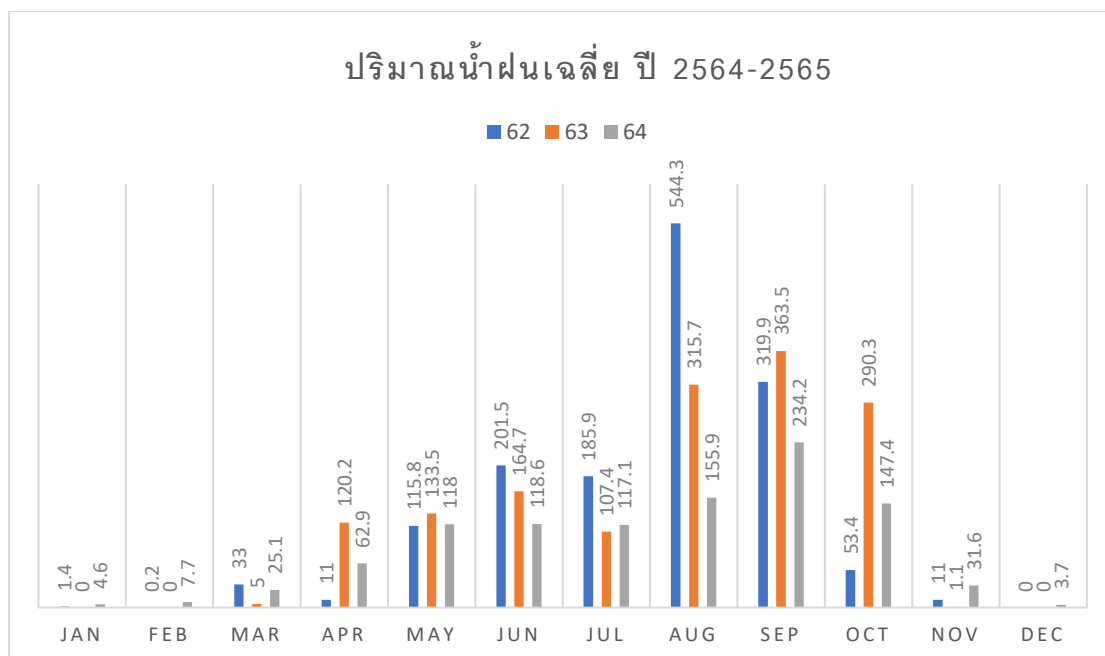
๑) ฤดูร้อน เป็นช่วงสั้นๆในช่วงปลายเดือนมีนาคม - ต้นเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนที่สุดของปีจะอยู่ในช่วงเดือนเมษายน - ต้นเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้อาจเกิดพายุฤดูร้อนในบางพื้นที่ โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๓๒ - ๓๘ องศาเซลเซียส

๒) ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน ทำให้เกิดฝนตกในระหว่างเดือนพฤษภาคม - ต้นเดือนตุลาคม โดยมีอิทธิพลของร่องมรสุมและพายุหมุนเขตร้อนเสริมปริมาณน้ำฝนในช่วงปลายฤดูฝน โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๘ - ๓๒ องศาเซลเซียส

๓) ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัดผ่านผืนแผ่นดินใหญ่ของจีน ทำให้ลมเย็นและแห้งปรากฏชัดเจนในระหว่างปลายเดือนตุลาคม - ต้นเดือนมีนาคม ช่วงเวลานี้อากาศเย็น และฝนตกน้อยมากเป็นช่วงฤดูแล้งของอำเภอคอนปุด โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๐ - ๒๘ องศาเซลเซียส

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอดอนพุด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๑๓๓.๖ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน กรกฎาคม – กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม โดยมีปริมาณ ๔.๖ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน..โดยมีปริมาณ ๒๓๔.๒ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๕)

ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๕)

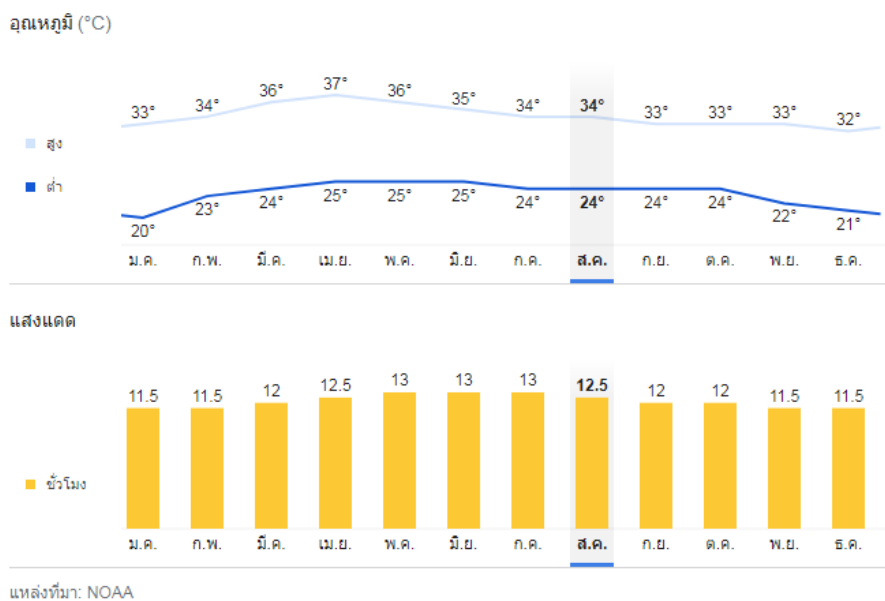
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๔.๖
๒	กุมภาพันธ์	๗.๗
๓	มีนาคม	๒๕.๑
๔	เมษายน	๖๒.๙
๕	พฤษภาคม	๑๑๘
๖	มิถุนายน	๑๑๘.๖
๗	กรกฎาคม	๑๑๗.๑
๘	สิงหาคม	๑๕๕.๙
๙	กันยายน	๒๓๔.๒
๑๐	ตุลาคม	๑๔๗.๔
๑๑	พฤศจิกายน	๓๑.๖
๑๒	ธันวาคม	๓.๗
	รวม	๑,๐๒๖.๘
	เฉลี่ย/ปี	๘๕.๕๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอดอนพุด มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๕ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๕)

ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ (ที่มา : NOAA, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอดอนพุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

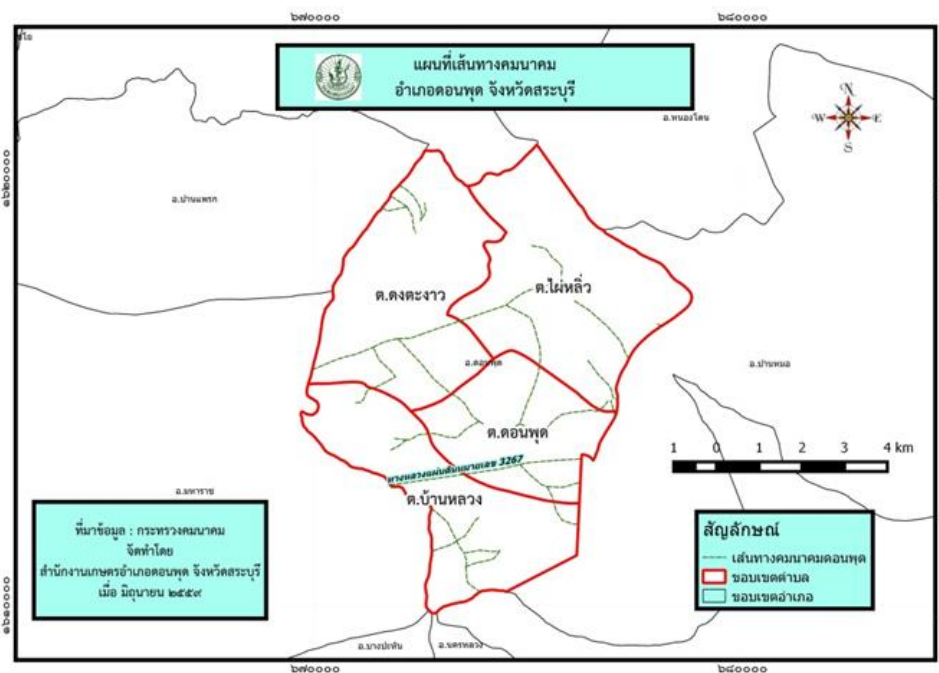
เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๐	๓๐	๒๕
กุมภาพันธ์	๒๓	๓๔	๒๘.๕
มีนาคม	๒๔	๓๖	๓๐
เมษายน	๒๕	๓๗	๓๑
พฤษภาคม	๒๕	๓๖	๓๐.๕
มิถุนายน	๒๕	๓๕	๓๐
กรกฎาคม	๒๔	๓๔	๒๙
สิงหาคม	๒๔	๓๔	๒๙
กันยายน	๒๔	๓๓	๒๘.๕
ตุลาคม	๒๔	๓๓	๒๘.๕
พฤศจิกายน	๒๒	๓๓	๒๗.๕
ธันวาคม	๒๑	๓๒	๒๖.๕

ที่มา : NOAA พ.ศ. ๒๕๖๕

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอดอนพุดมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางถนนสาย สป.๓๑-๐๐๔๗ บ้านดอนพุด-บ้านโคกโพธิ์ ถนนคอนกรีต และถนนลาดยางภายในหมู่บ้านเป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และใช้ในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๗)

ภาพที่ ๗ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กระทรวงคมนาคม, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ภาพที่ ๘)

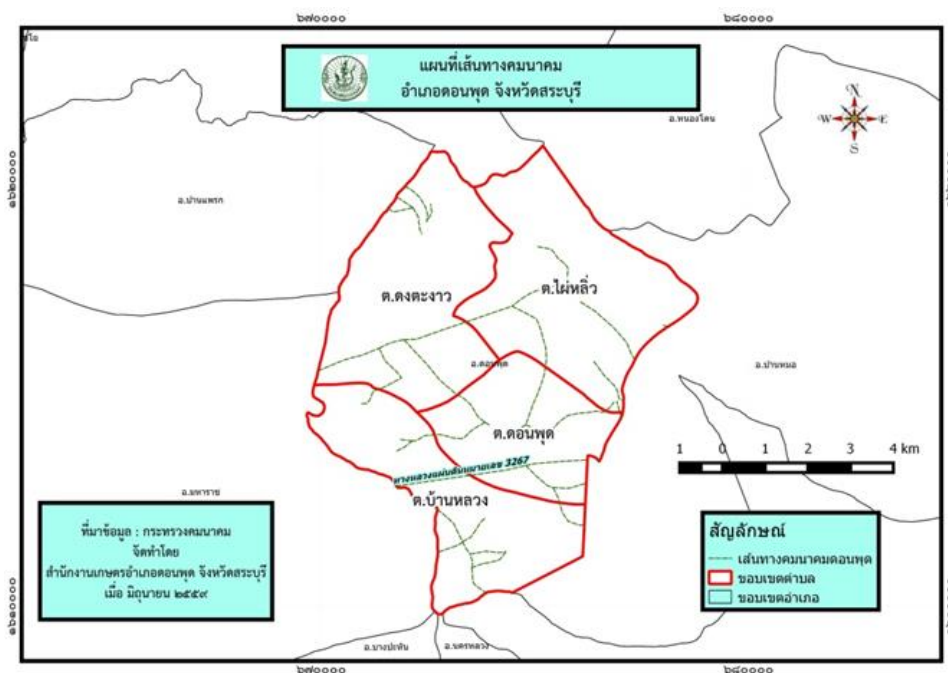
ทางรถไฟ(ไม่มี).....

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ อ่างทอง - ท่าเรือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน-..... สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ รถตู้สาย ๔๖๔ สระบุรี - สุพรรณบุรี โดยเส้นทางผ่าน ได้แก่ บขส.สระบุรี (จอดด้านนอกติดรถตู้ นครนายกและรถตู้ ๙๐๔ - ศาลากลาง - ประกันสังคม - เส้าไห้ - แยกหนองแขง - โรงทอ - ท่าหลวง - ท่าลาน - ท่าเรือ - ดอนพุด - เจ้าปลุก - อ่างทอง (เข้า บขส.อ่างทอง) - วิเศษชัยชาญ - ม่วงพันธ์- อบทม - ลาดตาล - ท่าชุมนุ้ม - ไผ่วง - โพธิ์พระยา - บขส.สุพรรณบุรี เวลาเดินรถ : ๔.๓๐-๑๘.๒๐ น. (รถออกทุก ๒๐ นาที)

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๒๖๗ เส้นทางระหว่างอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ถึงอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กระทรวงคมนาคม, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอดอนพุด เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๘)

แห่งที่ ๑ อยู่ในตำบลดงตะงาว เรียกว่า คลองตาเมฆ ต้นคลองอยู่ที่ตำบลโกล้งธนู

อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ไหลผ่าน หมู่ ๑ ๒ ๔ ตำบลดงตะงาว และ หมู่ ๕ ๖ ๗ ตำบลหนองมน เกษตรกรใช้แหล่งน้ำแห่งนี้เพื่อการเกษตร และเป็นน้ำใช้ในครัวเรือน

แห่งที่ ๒ อยู่ในตำบลหนองมน เรียกว่า คลองหนองมน คลองนี้แยกมาจากแม่น้ำป่าสัก ไหลผ่าน หมู่ ๑ - ๗ ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี คลองสายนี้จะมิน้ำไหลตลอดปี

แห่งที่ ๓ อยู่ในตำบลดงตะงาว เรียกว่า คลองแม่หนอง ต้นคลองอยู่ที่ตำบลโกล้งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี แยกมาจากโครงการชลประทานโคกกระเทียม เกษตรกรใช้แหล่งน้ำแห่งนี้เพื่อการเกษตร

แห่งที่ ๔ อยู่ในตำบลบ้านหลวง เรียกว่า คลองลพบุรี ต้นคลองอยู่ที่ทุ่งบางกุ่ม อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๑) คลองชัยนาท - ป่าสัก เป็นคลองชลประทานสายใหญ่ ซึ่งรับน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยามาบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยอยู่ในความดูแลของ โครงการชลประทานเรียงราง มีคลองแยกสำหรับระบายน้ำให้เกษตรกรได้ใช้ในการเกษตรและอุปโภค ดังนี้

- คลอง ๒๓ ขวา (23R) ต้นคลองอยู่ที่ตำบลสร้างโคก อำเภอบ้านหมอ ไหลผ่านอำเภอบ้านหมอ ถึงตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

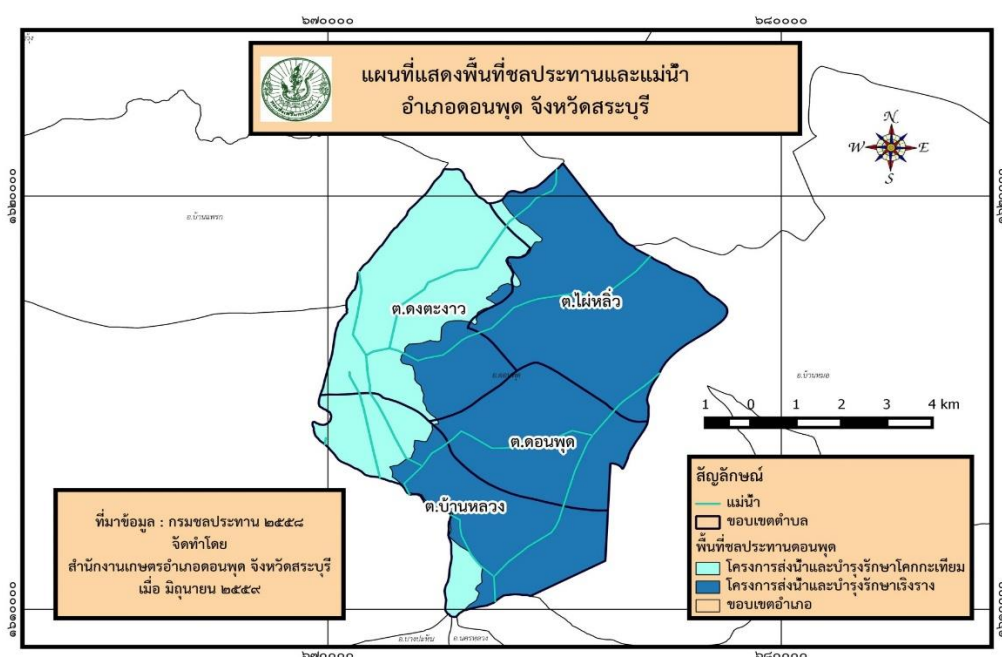
- คลอง ๒๔ ขวา (24R) ต้นคลองอยู่ที่ตำบลบ้านร่อม อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไหลผ่านตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ผ่านตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

- คลอง ร.๗ ซ เดินเรียกคลองเริงราง ต้นคลองอยู่ที่ตำบลบางโหนด จะไหลผ่านตำบลบ้านหม้อ โคกใหญ่ ไร่ขวาง จนมาถึงอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี เกษตรกรใช้เพื่อการเกษตรและใช้อุปโภคบริโภค

๒) โครงการชลประทานโคกกระเทียม ต้นน้ำไหลจากตำบลบ้านหมี่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผ่านทาง ตำบลดงตะงาว ถึงตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยอยู่ในความดูแลของโครงการส่งน้ำ โคกกระเทียม มีคลองแยกสำหรับระบายน้ำให้เกษตรกรได้ใช้ในการเกษตรและอุปโภค ดังนี้

- คลอง ๓ ซ้าย ๒๑ ขวา ต้นทางจากตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผ่านทาง อบต.ดงตะงาว ตำบลบ้านหลวง จังหวัดสระบุรี

- คลอง ๒ ซ้าย ๒๑ ขวา ต้นทางจากตำบลโก่งธนู อำเภอเมือง จังหวัด ลพบุรี แยกไปยัง หมู่ ๙ ตำบลดงตะงาว ถึงหมู่ ๔ ตำบลดงตะงาว จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอดอนพุด
(ที่มา : กรมชลประทาน , พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลไผ่หลิว ประชากรมีอาชีพหลัก คือ การทำนา มีพื้นที่การเกษตร ๙,๙๕๕ ไร่ (ร้อยละ ๘๓.๒๗ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตำบลไผ่หลิว มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๓๐ ราย

ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอดอนพุด ปี ๒๕๖๕

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืช อื่นๆ	รวม
ไผ่หลิว	๑๐,๗๕๘	๙,๒๐๔	-	-	-	๒๖	๕๓	๖๗๕	๙,๙๕๘
พื้นที่รวม	๑๐,๗๕๘	๙,๒๐๔	-	-	-	๒๖	๕๓	๖๗๕	๙,๙๕๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ไผ่หลิว	๖	-	-	-	-	-	๗๐๐	-	-
รวมทั้งหมด	๖	-	-	-	-	-	๗๐๐	-	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่ง คือ

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานแห่ง คือ.....

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....แห่ง คือ

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำ จืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
ไผ่หลิว	๓	-	-	-	๓	-	-
รวมทั้งหมด	๓	-	-	-	๓	-	-

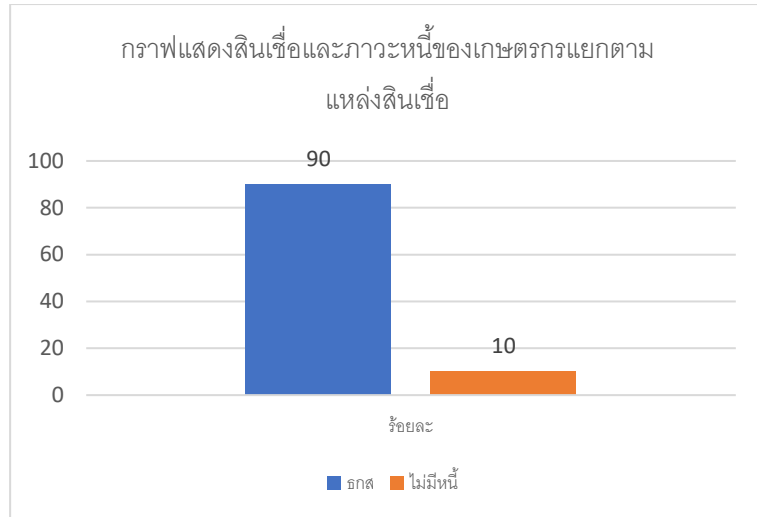
ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกรอำเภอดอนพุด ไม่ตกเกณฑ์ จปฐ ซึ่งรายได้บุคคลเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๑๕,๕๘๒ บาท/คน/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕) รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๒๖,๖๑๙ บาท/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕) รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย ๒๑,๖๑๗ บาท/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕) รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย ๙๘,๔๕๓ บาท/คน/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕)

๓) สินเชื่อและภาระหนี้สินของเกษตรกร

ภาระหนี้สินเกษตรกรอำเภอดอนพุด เป็นหนี้อยู่กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ ๙๐ และอีกร้อยละ ๑๐ ไม่เป็นหนี้

ภาพที่ ๑๐ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระบุรี /ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ เท่ากับ ๒๓๖,๖๓๖ ล้านบาท และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากรอยู่ที่ ๓๓๐,๗๕๐ บาท/คน/ปี อยู่ลำดับที่ ๑๐ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๒ ของภาคกลางตอนบน

ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ภาคเกษตร	๑๒,๘๐๒	๑๑,๖๕๘	๑๒,๐๕๙	๑๑,๘๔๖	๑๒,๔๔๗
ภาคบริการ	๕๐,๐๙๘	๕๑,๕๐๑	๕๔,๘๒๒	๕๙,๑๙๕	๖๑,๔๔๘
ภาคอุตสาหกรรม	๑๔๓,๑๙๗	๑๔๔,๙๐๑	๑๕๑,๗๘๐	๑๕๑,๗๘๐	๑๖๒,๗๔๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๒๐๖,๐๙๗	๒๐๘,๐๖๐	๒๑๘,๖๖๑	๒๑๘,๖๖๑	๒๓๖,๖๓๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๒๘๓,๒๖๑	๒๘๙,๙๙๘	๓๐๔,๙๐๒	๓๐๔,๙๐๒	๓๓๐,๗๕๐
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๗๑๗	๗๑๗	๗๑๗	๗๑๗	๗๑๕

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒

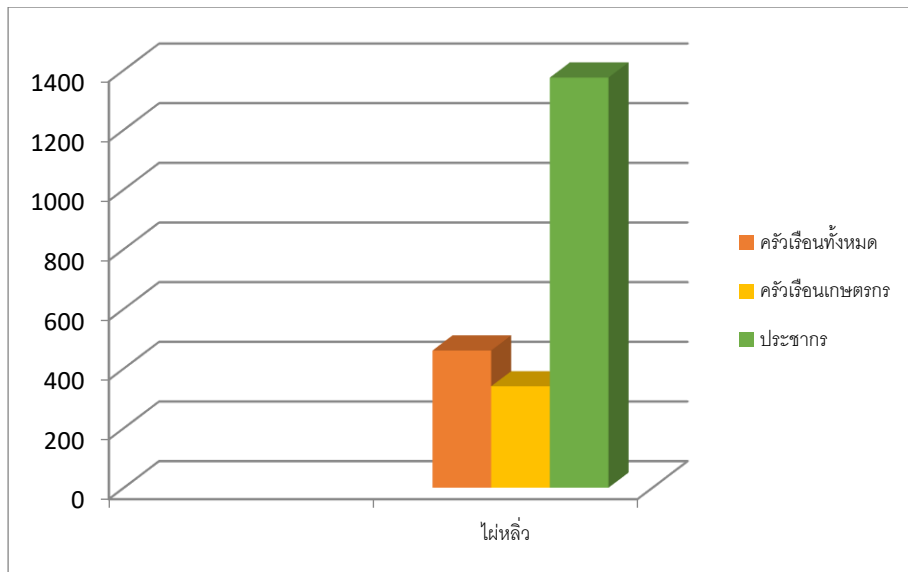
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลไผ่หลิว มีประชากรทั้งสิ้น ๑,๓๗๕ ราย จำนวนครัวเรือน ๔๖๐ ครัวเรือน เป็นชาย ๖๕๘ คน หญิง ๗๑๗ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอดอนพุด

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ไผ่หลิว	๔๖๐	๓๔๐	๖๕๘	๗๑๗	๑,๓๗๕
รวม		๔๖๐	๓๔๐	๖๕๘	๗๑๗	๑,๓๗๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกรตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลไผ่หลิว มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน แห่ง คือ

๑.๑ แห่ง

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา แห่ง คือ

๒.๑ แห่ง

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่ง คือ

๓.๑ แห่ง

๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน แห่ง คือ

๔.๑ แห่ง

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลชุมชน แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ แห่ง

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ แห่ง

๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล.....แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน-..... คน
 ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน-..... คน
 ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน-..... คน
 ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน-..... คน
 ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๑ คน
 ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๑๔ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรตำบลไผ่หลิว นับถือศาสนาพุทธทั้งอำเภอ ประมาณร้อยละ ๑๐๐

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีกำฟ้า เป็นงานบุญพื้นบ้านอย่างหนึ่งของชาวไทยพวนโดยเชื่อกันว่า เมื่อได้มีการทำบุญประกอบพิธีกรรมตั้งบายศรีและประกาศขอพรจากเทวดาผู้รักษาผากฟ้า แล้วเทวดาจะบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล สาเหตุที่เกิดประเพณีกำฟ้า เพราะชาวไทยพวนมีอาชีพทำนาจึงมีวิถีชีวิตผูกพันกับฟ้า ไม่กล้าทำให้ฟ้าพิโรธ เพราะกลัวว่าฟ้าจะไม่ตกต้องตามฤดูกาล หรือฟ้าจะผ่าคนตาย เพื่อผีฟ้าเทวดามีความพึงพอใจ ยังเป็นการแสดงความขอบคุณผีฟ้าที่ประทานฝนให้ตกต้องตามฤดูกาล ซึ่งหมายถึงความชุ่มชื้น ความอุดมสมบูรณ์ ความมีชีวิตของคน สัตว์และพืชต่างๆ จึงเกิดเป็นประเพณีกำฟ้าขึ้น แต่เดิมวันกำฟ้าถือกำหนดเอาวันที่มีผู้ได้ยินเสียงฟ้าร้องครั้งแรกในเดือน ๓ เป็นวันเริ่มประเพณีกำฟ้า เพราะเชื่อกันว่าเป็นวันที่ฟ้าเปิดประตูน้ำ แต่การยึดถือในวันดังกล่าว มักมีข้อผิดพลาดเกิดการโต้แย้ง กัน เนื่องจากบางคนไม่ได้ยินเสียงฟ้าร้อง ต่อมาได้กำหนดเอาวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๓ เป็นวันเตรียมงาน วันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ เป็นวันกำฟ้า สัตว์เลี้ยงที่เคยใช้งานก็จะให้หยุดการทำงาน ในวันนี้อาใครทำงานชาวไทยพวนเชื่อว่า จะเกิดพิบัติต่างๆ ฟ้าจะลงโทษโดยถูกฟ้าผ่า ห้ามไม่ให้พูดคำหยาบคาย ในช่วงเวลากำฟ้าผู้สูงอายุในครอบครัวจะคอยฟังฟ้าร้อง เพื่อพยากรณ์ความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน โดยปัจจุบันยังถือปฏิบัติกันที่ตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

- ประเพณีสารท เทศกาลทำบุญในวันสิ้นเดือน ๑๐ โดยนำพืชพรรณธัญญาหารแรกเก็บเกี่ยวมาปรุงเป็นข้าวทิพย์ และข้าวมธุปายาสถวายพระสงฆ์ จะตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปี งานบุญประเพณีสารทเป็นการแสดงความกตัญญูทเวทิต่อบรรพชนผู้มีพระคุณ เพราะเชื่อกันว่าญาติที่ล่วงลับไปแล้วจะมีโอกาสได้กลับมารับส่วนบุญจากญาติพี่น้องที่ยังมีชีวิตอยู่ และญาติจะได้รับส่วนบุญได้เต็มที่ มีโอกาสหมั้นพิธีกรรม ได้ไปเกิดหรือมีความสุข

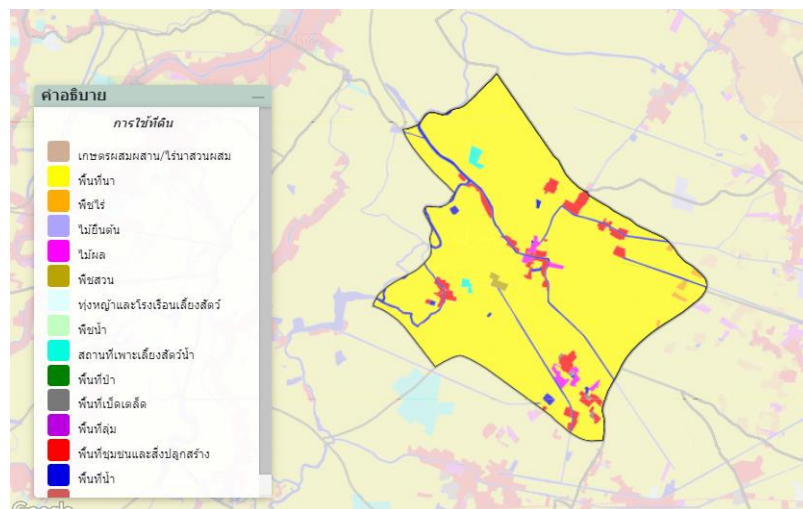
- ประเพณีกวนข้าวทิพย์ เพื่อระลึกถึงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเหตุการณ์ที่นางสุชาดาได้กวนข้าวทิพย์ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ แล้วนำไปถวายพระพุทธเจ้าก่อนที่จะตรัสรู้ ๑ วัน โดยถือว่ามีผลานิสงฆ์มาก ด้วยเหตุนี้ชาวพุทธจึงพร้อมใจกันกวนข้าวทิพย์ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา เทิดทูนพระเกียรติคุณด้วยความกตัญญูทเวทิตาธรรม ข้าวทิพย์มธุปายาสนี้เชื่อกันว่า เมื่อทำครบถ้วนตามพิธีแล้ว จะเป็นสิริมงคลแก่ผู้ทำและผู้บริโภค สมควรจะเช่นสรวงเทพารักษ์ ผู้ที่ได้บริโภคข้าวทิพย์แล้ว จะประสบโชคลาภต่างๆ นานา ปราศจากโรคพยาธิ ภัยพิบัติ ประสบสิ่งที่เป็นมงคล

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบลไผ่หลิว มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๒๙,๙๕๓ ไร่ ร้อยละ ๘๓.๖๔ รองลงมาคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๒,๖๓๐ ไร่ ร้อยละ ๗.๓๔ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๑,๕๘๔ ไร่ ร้อยละ ๔.๔๒

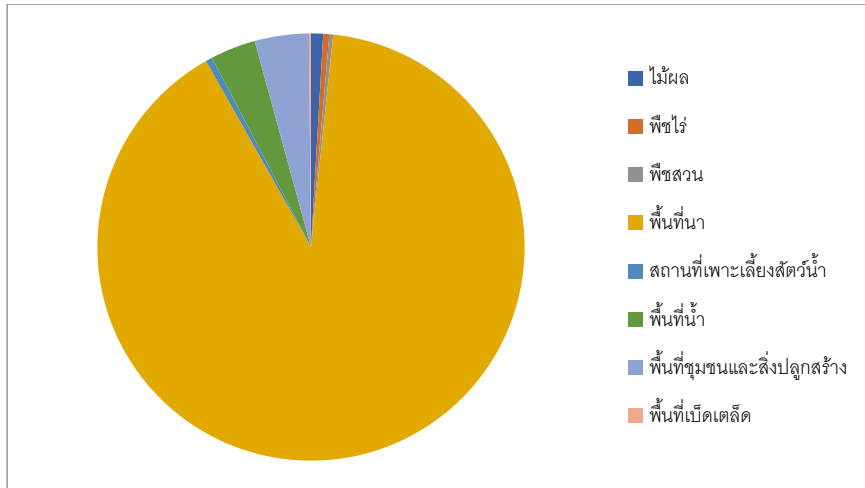
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	-	-
พืชไร่	๔๙.๖๖	๐.๔๖
ไม้ยืนต้น	-	-
ไม้ผล	๙๙.๑๒	๐.๙๑
พืชสวน	๓๑.๓๒	๐.๒๙
พื้นที่นา	๙,๗๘๓.๔๕	๙๐.๑๖
พื้นที่น้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๔.๗๕	๐.๕
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๓๗๑.๙๙	๓.๔๓
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๔๔๔.๒๓	๔.๐๙
พื้นที่เปิดเตล็ด	๑๖.๕๒	๐.๑๕

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอดอนพุด พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๐,๗๕๘ ไร่ รองลงมาคือ ผัก มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕๓ ไร่ และไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๙๙.๑๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี											รวมทั้งหมด	
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ		
ไผ่หลิว	๑๐,๗๕๘	๙,๗๘๓.๑๕					๕๓					๒๖		๙,๘๖๒.๑๕
รวม	๑๐,๗๕๘	๙,๗๘๓.๑๕					๕๓					๒๖		๙,๘๖๒.๑๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลดอนพุด มีกลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ องค์กรการบริหารส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	ผลิตภัณฑ์ทองเหลือง	นายเบิ้ม เสือคู่ย์	ทองเหลือง	๖๔	๖	ไผ่หลิว
๒	วิสาหกิจชุมชนบ้านอ้อมแก้ว	นางวัฒนาศมน มานะดี	ดินขุยไผ่	๙	๖	ไผ่หลิว

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑
สินค้าเพื่อใช้ในการเกษตร	๑
รวม	๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนบ้านอ้อมแก้ว	๙	๖	ไผ่หลิว	๑๐	นางวัฒนาศมน มานะดี
วิสาหกิจชุมชนสหกรณ์แปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรสระบุรี จำกัด	๓๑	๑	ไผ่หลิว	๓๑	นางบังอร กองทิพย์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรวมใจ	๔๒	๑	ไผ่หลิว	๗	นางถวิล พานประทีป

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไผ่หลิว	๑๐๗	๓	ไผ่หลิว	๑๐	นางสาวพัชรินทร์ โฉมงาม

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์แปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรสระบุรี จำกัด	๓๑	๑	ไผ่หลิว	๓๑	นางบังอร กองทิพย์

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๖

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครักเรือเกษตรกร

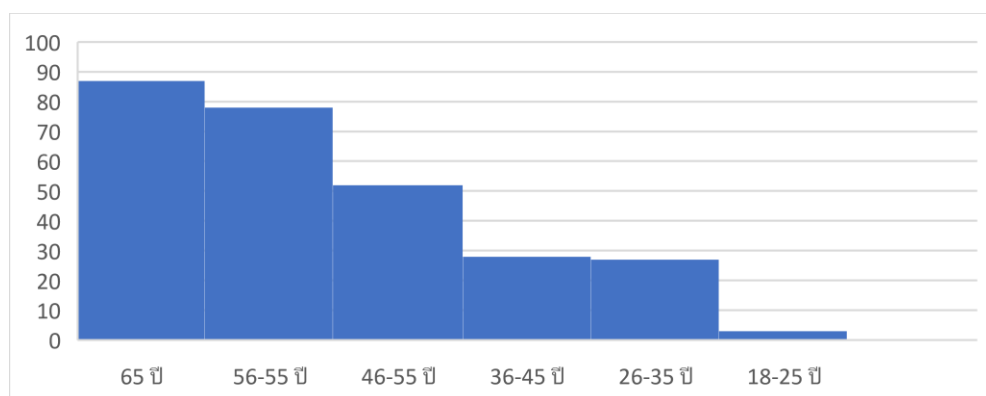
ตำบลไผ่หลิว มีครักเรือเกษตรกร จำนวน ๒๘๒ ครักเรือ โดยมีหัวหน้าครักเรือเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๗ ครักเรือ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๕ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๐ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครักเรือจำแนกตามอายุ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครักเรือ	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๘๗	๓๐.๘๕
๕๖ - ๖๕ ปี	๗๘	๒๖.๖๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๕๒	๑๘.๔๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๘	๑๐.๓๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๗	๙.๕๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๓	๑.๐๖
รวม	๒๘๒	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครักเรือจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครักเรือเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ.๒๕๖๕)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

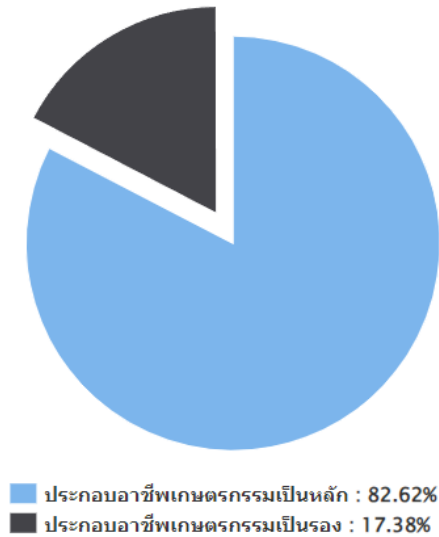
ตำบลไผ่หลิว มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๒๓๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖๒ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๘

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒๓๓	๘๒.๖๒
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๙	๑๗.๓๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

กราฟวงกลมแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

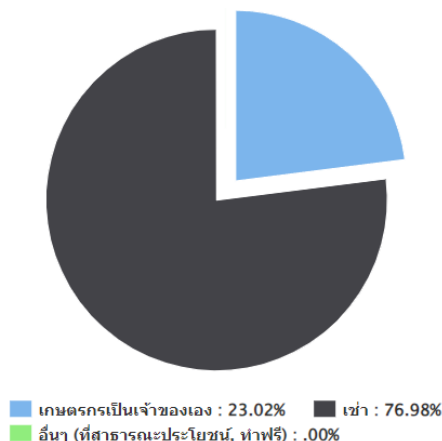
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลไผ่หลิว ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๒ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ และ เช่า จำนวน ๒๙๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๙๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๘๗	๒๓.๐๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐
เช่า	๒๙๑	๗๖.๙๘

ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

แผนกราฟวงกลมแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

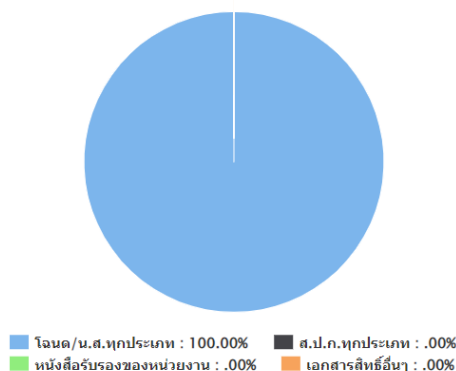
เกษตรกรตำบลไผ่หลิว มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๘๗	๐	๐	๐	๘๗

ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

กราฟวงกลมแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลไผ่หลิว มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ ราย กลุ่มสหกรณ์ ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๑ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๔๗ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ไผ่หลิว	๑	๓๐	๑	๒๕	-	-	๓	๔๗	๑	๓๑	-	-
รวม	๑	๓๐	๑	๒๕	-	-	๓	๔๗	๑	๓๑	-	-

ที่มา : รายงานสรุปจำนวนสถาบันเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลไผ่หลิว มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ไผ่หลิว	๑	๓	๑	-	๑	๑	-	-	-
รวม	๑	๓	๑	-	๑	๑	-	-	-

ที่มา : ทำเนียบศูนย์ ศพก.และศูนย์เครือข่าย สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอดอนพุด มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๗ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๗ ราย และรองลงมาคือหมอดินอาสา ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสา มากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ไผ่หลิว	-	๑	๑	๒	๑	๗	-	๑	-
รวม	-	๑	๑	๒	๑	๗	-	๑	-

ที่มา : รายงานสรุปจำนวนอาสาสมัครเกษตร (อกม.) อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอดอนพุด มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอดอนพุด มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ไผ่หลิว	๒ ราย	๑.นายเบิ้ม เสือคู่ย ๒.นางประจวบ แป้นทอง	๖๔ หมู่ ๖ ต.ไผ่หลิว อ.ดอนพุด จ.สระบุรี ๔/๒ หมู่ ๗ ต.ไผ่หลิว อ.ดอนพุด จ.สระบุรี
รวม	๒ ราย		

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางประจวบ แป้นทอง

บ้านเลขที่ : ๔/๒ หมู่ ๗ ตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๘๐ ของชุมชน เป็นพื้นที่เหมาะสมกับการทำนา (S๑) แต่เกษตรกรในพื้นที่ยังประสบปัญหาในการทำนา เช่น โรคแมลง ข้าววัชพืช ต้นทุนการทำนาสูง

แนวทางการพัฒนา : ลดต้นทุนการทำนา โดยวิธีการลดเมล็ดพันธุ์ข้าว ผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เอง อีกทั้งน้ำหมัก

สมุนไพร ไส้แมลง รวมทั้งหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการทำนา เพื่อลดต้นทุนการผลิตและรักษาสิ่งแวดล้อม

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีการลดต้นทุนการทำนา

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง

๒. ลดต้นทุนด้วยปุ๋ยชีวภาพ PGPR

๓. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

หลักสูตรบังคับ : ๑. ศัตรูพืชและการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

๒. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ดี

๓. การเจริญเติบโตและวัฏจักรชีวิตของข้าว

หลักสูตรเสริม : ๑. การทำบัญชีครัวเรือน-บัญชีต้นทุนอาชีพ

๒. การทำแผนการผลิตรายบุคคล IFPP

๓. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว

๔. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามวิถีสหกรณ์

ศูนย์เครือข่าย : จำนวน ๑๐ ศูนย์

ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

แบบสรุข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลไผ่หลิว	การจัดการแมลงศัตรูพืช	๗	ไผ่หลิว	นางปองปรีดา บุญอนันต์	๐๘๗-๕๐๑๐๙๑๓
๒	ศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้การผลิตเห็ดขอนขาวและแปรรูปเห็ด	๒	ไผ่หลิว	นายไสว ธรรมจารย์	๐๘๔-๗๗๒๗๕๔๗
๓	วิสาหกิจชุมชนบ้านอ้อมแก้วตำบลไผ่หลิว	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสาน	๖	ไผ่หลิว	นางวัฒนาศมน มานะดี	๐๘๖-๓๒๖๔๘๒๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว

- ไม่มี -

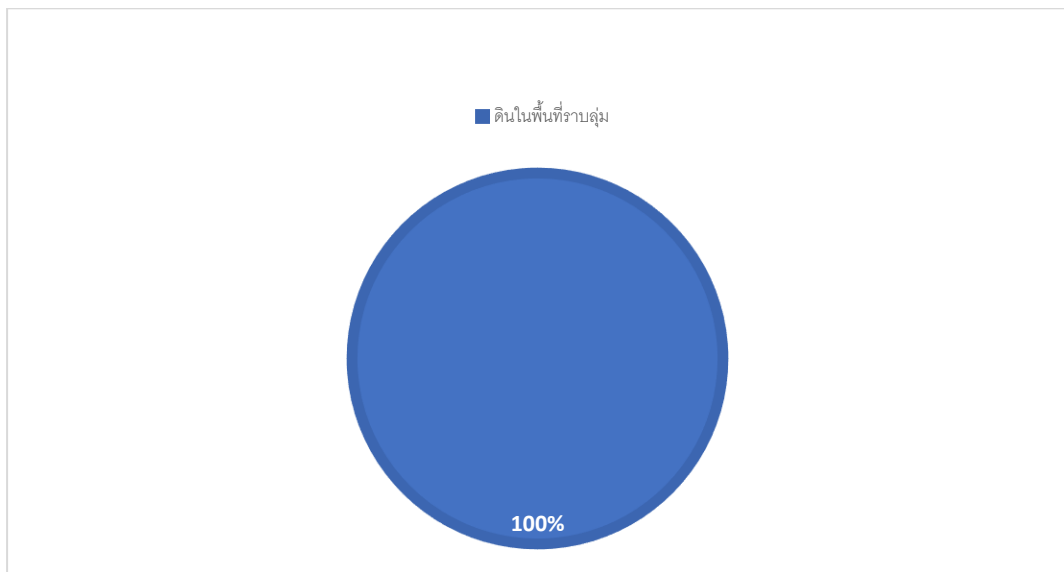
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลไผ่หลิว ส่วนใหญ่เป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม ที่เหมาะแก่การปลูกข้าว

ตารางที่ ๓๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ตอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๐,๘๕๑.๐๓	๑๐๐

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่หลิว อำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

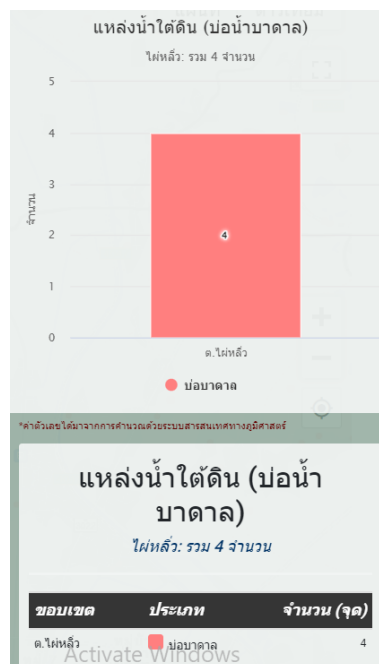

ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงพื้นที่ที่แสดงทรัพย์สินตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

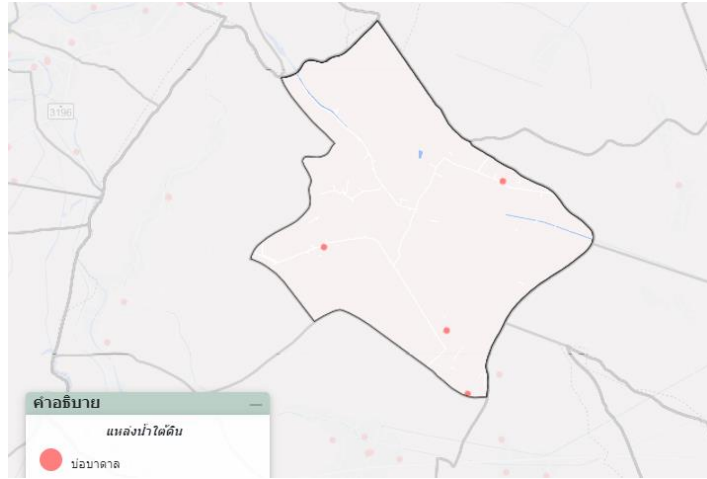
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลไผ่หลิว เป็นพื้นที่อาศัยน้ำชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ๙๗ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลไผ่หลิว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี รวมทั้งสิ้น ๔ บ่อ ดังนี้
ตำบลไผ่หลิว จำนวน ๔ บ่อ

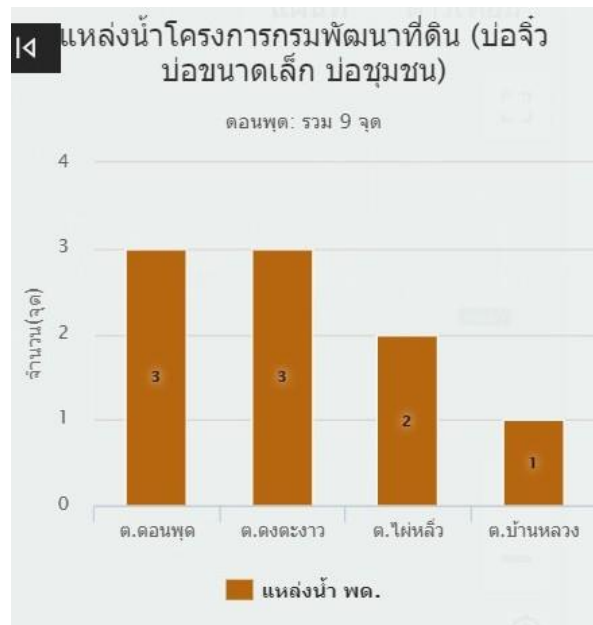

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

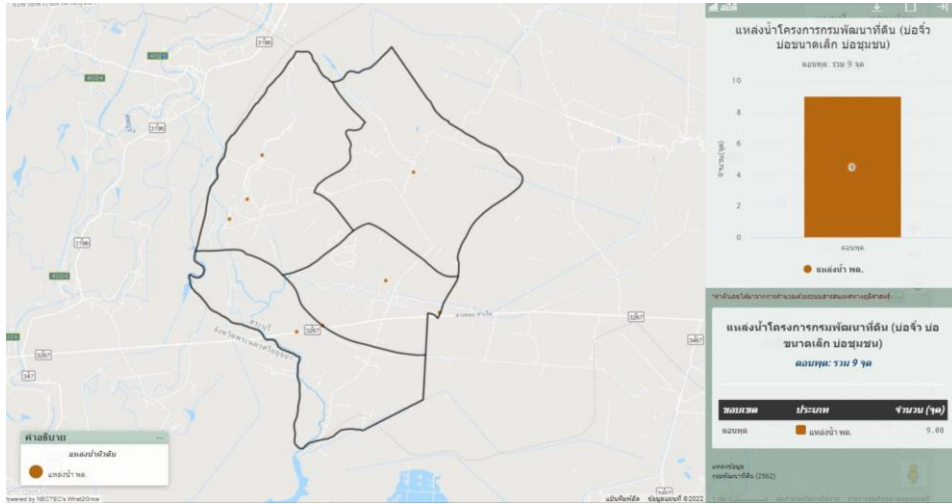

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน อำเภอดอนพุดมีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๙ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๐ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๒ แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๐ แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๐ แห่ง

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๔)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

- ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

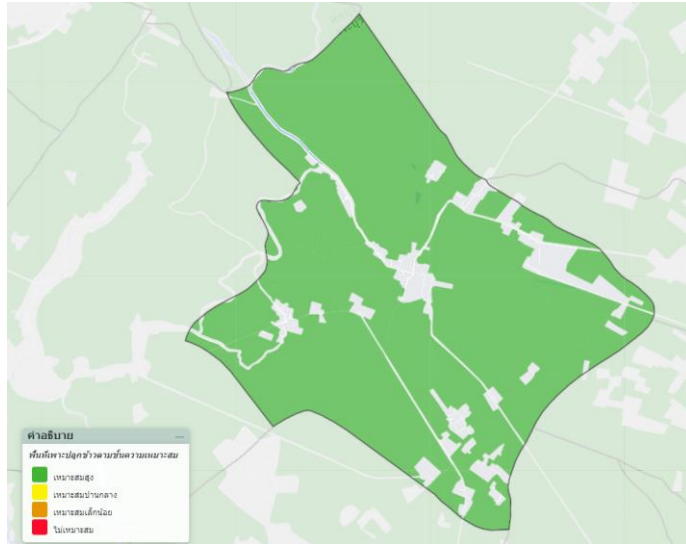
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลไผ่หลิว มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๐,๘๕๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๐,๘๕๑ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
ไผ่หลิว	๑๐,๘๕๑	-	-	-	๑๐,๘๕๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุด
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอดอนพุด
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

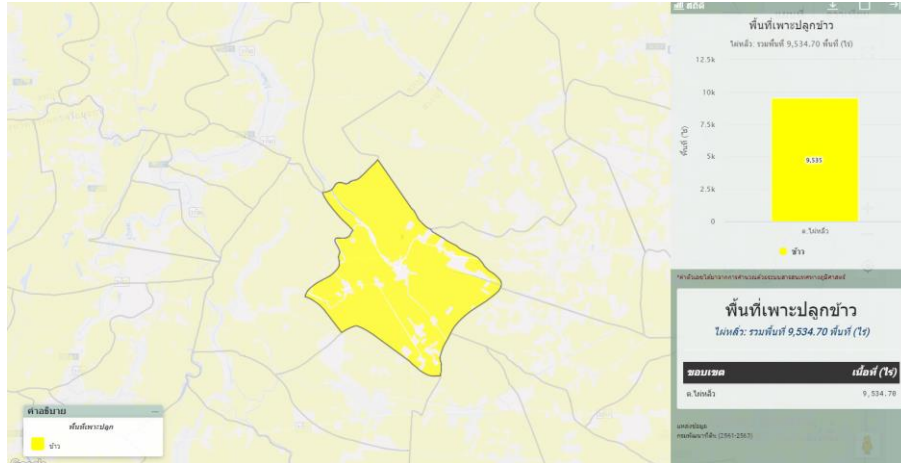
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลไผ่หลิว มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๙,๕๓๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	ไผ่หลิว	๙,๕๓๕
	รวม	๙,๕๓๕

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอดอนพุด (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

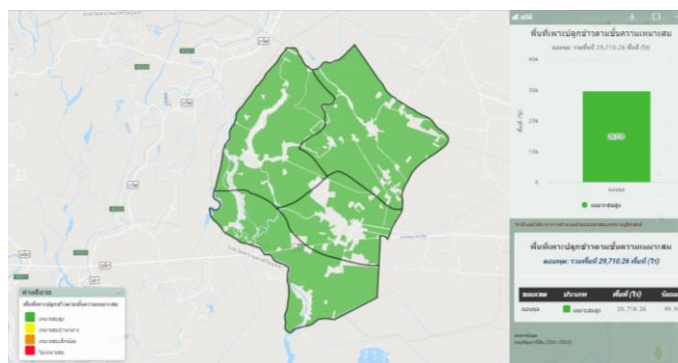
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลไผ่หลัว มีพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๗,๐๐๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๗,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

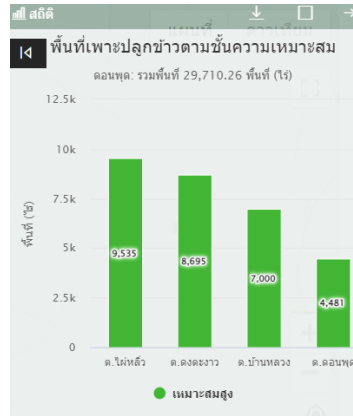
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
ไผ่หลัว	๗,๐๐๐	-	-	-	๗,๐๐๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๖>

ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๖>)

ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๖>)

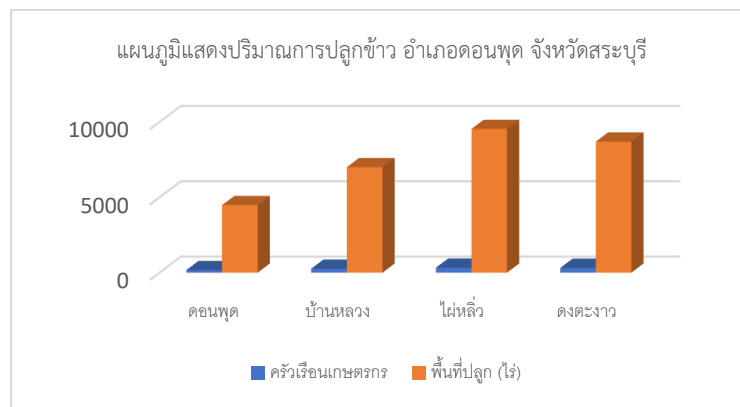
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลไม้หลิว มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๙,๕๓๕ ไร่ ๓๓๑ ครัวเรือน

ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ไม้หลิว	๓๓๑	๙,๕๓๕	๙,๕๓๕	๖,๖๗๔.๕๐	๐.๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าวชนิดพันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี ๑ พันธุ์ปทุมธานี ๑ พันธุ์ กข ๔๑ พันธุ์ กข ๔๗ และพันธุ์ กข อื่นๆ

๒) การเตรียมดิน ในปัจจุบันเกษตรกร ได้เปลี่ยนการเตรียมดินจากการไถตะ ไถแปร เป็นการใช้เครื่องมือจอบหมุน โดยการใช้รถแทรกเตอร์ล้อยางหรือล้อตีนตะขาบ ทำการตีดิน หลังจากนั้นจึงใช้รถไถเดินตามทำการตีคลุก เพื่อทำเทือกสำหรับปลูกข้าวในลำดับต่อไป

๓) การปลูกข้าว ในพื้นที่เขตชลประทานเกษตรกรใช้วิธีการปลูกข้าวหลายรูปแบบ ดังนี้

(๑) การปลูกแบบหว่านน้ำตาม เป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดพันธุ์ข้าวที่จะทำการหว่านจะต้องมีการบ่มเพาะให้มีลักษณะ”ตุ่มตา” ก่อนที่จะทำการหว่านลงในแปลงนาที่เตรียมดินไว้แล้ว ในปัจจุบันเกษตรกรจะใช้เครื่องพ่นเมล็ดข้าวลงในแปลงนาแทนการหว่าน

(๒) การปลูกแบบปักดำ เกษตรกรจะใช้เครื่องปักดำ ดังนั้นการเพาะกล้าต้องเพาะกล้าให้เข้ากับเครื่องปักดำที่จะใช้ ในปัจจุบันการปลูกข้าวแบบปักดำ จะมีผู้รับจ้างปลูกข้าวแบบปักดำ โดยทำการเพาะกล้าพร้อมปลูก เกษตรกรเจ้าของพื้นที่ต้องทำการเตรียมดินให้พร้อมสำหรับการปักดำตามเวลาที่ได้ตกลงกับผู้รับจ้างปักดำ

(๓) การปลูกแบบการหยอดเมล็ด โดยใช้เครื่องมือหยอดเมล็ดลงบนแปลงนาที่เตรียมดินทำเทือกไว้แล้ว เกษตรกรเริ่มปลูกข้าวด้วยวิธีการนี้เพิ่มมากขึ้น

(๔) การปลูกด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การโยนกล้า การล้มตอซัง

๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๐ อาศัยน้ำระบบชลประทาน ร้อยละ ๑๐ อาศัยน้ำฝน และบ่อกักเก็บน้ำ

๕) การดูแลรักษา

(๑) ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วัน

- หลังหว่านข้าว ไม่เกิน ๔ วัน ฉีดสารป้องกันวัชพืชชนิดคุมหญ้า กรณีปักดำ หลังปักดำ ๑ วัน ปล่อยให้ น้ำเข้าที่ระดับ ๕ เซนติเมตร แล้วฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช

- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือตามค่าวิเคราะห์ดิน เมื่อข้าวอายุ ๒๐ วันรักษาระดับน้ำประมาณ ๕ เซนติเมตร

- สำรวจแปลงนาหากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

(๒) ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วัน

- ข้าวอายุ ๔๐ วัน ระบายน้ำออกปล่อยให้แห้ง ประมาณ ๕ วัน แล้วใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระบายน้ำเข้ารักษาระดับน้ำ ๕-๑๐ เซนติเมตร

- สำรวจแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

(๓) ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน

- ข้าวอายุ ๕๕-๖๐ วัน (ระยะแตกกอสูงสุด) ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๓ (หากสังเกตเห็นใบข้าวมีอาการขาดปุ๋ย) สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระบายน้ำเข้าและรักษาระดับน้ำ ๕-๑๐ ซม. ระวังไม่ให้ข้าวขาดน้ำ

- สำรวจแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี กรณีพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเฉลี่ย ๑ ตัว/ต้น จึงใช้สารเคมีชนิดดูดซึมฉีดตามคำแนะนำในฉลาก หรือฉีดเชื้อราบิวเวอร์เรีย

(๔) ระยะข้าวสุกแก่ ข้าวอายุ ๘๕-๑๑๕ วัน

- สำรวจแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

- ข้าวอายุ ๙๕-๑๐๐ วัน ระบายน้ำออกให้แห้ง เพื่อเร่งให้ข้าวสุกแก่พร้อมกัน

๖) การใส่ปุ๋ย

- ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วันใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือตามค่าวิเคราะห์ดินเมื่อข้าวอายุ ๒๐ วัน รักษาระดับน้ำประมาณ ๕ เซนติเมตร

- ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วันใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๓ (หากสังเกตเห็นใบข้าวมีอาการขาดปุ๋ย) สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

๗) การเก็บเกี่ยว ทำการเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ข้าวอายุประมาณ ๑๑๐-๑๑๕ วัน (๒๘-๓๐ วันหลังการออกรวง)

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวข้าวแล้วนำผลผลิตข้าวไปข้าวที่โรงสีหรือทำข้าว โดยไม่มีการลดความชื้น ซึ่งความชื้นของเมล็ดข้าวในขณะเก็บเกี่ยวจะมีความชื้นประมาณ ๒๐-๒๕ เปอร์เซ็นต์

๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู สสำรวจแปลงนาหากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี กรณีพบแมลงศัตรูพืช เฉลี่ย ๕ - ๑๐ ตัวต่อต้น จึงใช้สารเคมีฉีดตามคำแนะนำในฉลาก หรือฉีดเชื้อราชีวเวเรีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอตอนพุด มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←→	△			←▽→				
ข้าวนาปรัง		←▽→									←△→	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอตอนพุด มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๔,๖๖๕ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๐ บาท

ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี

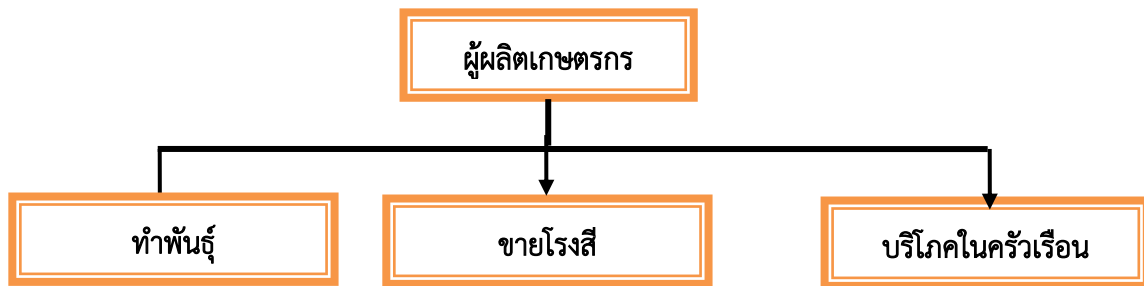
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	
ค่าเตรียมดิน	๔๔๐	๔๔๐	-	-	-
ค่าจ้างหว่านข้าว, คราดกลบ	๑๔๐	๑๔๐	-	-	-
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๔๐๐	๔๐๐	-	-	-
ค่ายาคลุมหญ้า	๒๕๐	๑๒๕	-	-	-
ค่าจ้างฉีดยาคลุมหญ้า	๑๐๐	๑๐๐	-	-	-
ปุ๋ยเคมี ๔๖-๐-๐	๘๙๐	๘๗๐	-	-	-
ปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐	๘๙๐	๘๗๐	-	-	-
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	-	-	-
ค่าขนข้าว	๑๐๕	๑๐๕	-	-	-
ค่าน้ำมันดีเซล / เบนซิน	๒๓๐	๓๕๐	-	-	-
ค่าบำรุงเครื่อง	๒๒๐	๒๒๐	-	-	-
ค่าเช่านา	๕๐๐	๕๐๐	-	-	-
ค่ากระแสไฟฟ้าสูบน้ำ	-	-	-	-	-
ผลผลิต (กก./ไร่)	๙๐๐	๘๕๐	-	-	-
รวมรายจ่าย (บาท)	๔,๖๖๕	๔,๖๖๕	-	-	-
รวมรายได้ (บาท)	๘,๑๐๐	๘,๕๒๐	-	-	-
กำไรสุทธิ (บาท)	๓,๔๓๕	๓,๘๕๕	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด ภายใต้ขอบเขตพื้นที่ที่ความรับผิดชอบของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานหรือจุดรับซื้อผลผลิตของพืชเป้าหมาย ทั้งของของผู้ประกอบการเอกชน สหกรณ์ กลุ่มรวบรวม เช่น โรงสีข้าว (สินค้าข้าว) ข้อมูลที่สำรวจรวบรวมได้แก่ จำนวนโรงงาน กำลังการผลิตที่สามารถรองรับผลผลิตพืช แบ่งตามการใช้ประโยชน์เป็น

- ใช้บริโภคในครัวเรือน	๑,๒๑๑	ตัน
- ใช้ทำพันธุ์	๕๘๓	ตัน
- ส่งเข้าโรงงาน	๑๙,๓๒๓.๑๗	ตัน
รวมปริมาณความต้องการผลผลิต (Demand)	๒๑,๑๑๗.๑๗	ตัน

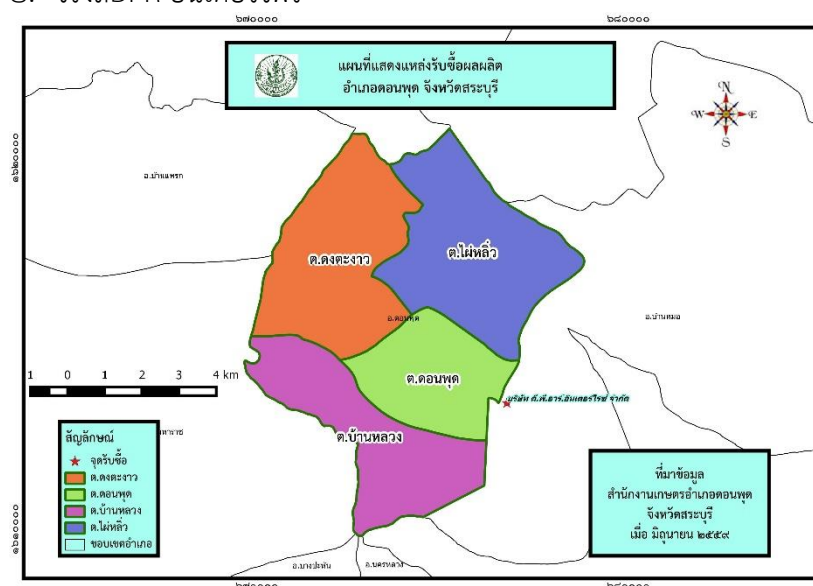

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอดอนพุด มีไม่มีโรงสีในพื้นที่เขตอำเภอดอนพุด เกษตรกรในอำเภอดอนพุดจะขายข้าวในเขตพื้นที่ติดต่อในเขตอำเภอบ้านหมอ และ อำเภอท่าเรือ ที่เป็นเขตติดต่อ จำนวน ๒ แห่ง

๑. โรงสี ช.บุญชูพืชผล
๒. โรงสีDPR อินเตอร์ไทร์

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอดอนพุด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่หลิว มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวจำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การทำนาแบบลดต้นทุน
- การผลิตปลอดภัยจากสารพิษ
- การทำบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	พะเยาว์ ปานเกลียว	๖	ไผ่หลิว	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๕)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว	๑. เปอร์เซ็นต์การส่งออกของเมล็ดข้าวไม่ดีพอ ๒. ข้าวโตได้ไม่เต็มที่ พบข้าวติดจำนวนมาก ๓. เมล็ดพันธุ์ข้าวราคาเพิ่มขึ้น	๑. จัดหาเมล็ดพันธุ์ที่ดี ๒. สนับสนุนการให้ความรู้วิธีการกำจัดข้าววัชพืช ๓. รวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อซื้อเมล็ดพันธุ์ให้ได้ราคาที่ถูกลง	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ๒. ขาดการส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ ๓. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร	๑. เกษตรกรยึดติดกับการใช้สารเคมี ๒. เกษตรกรรุ่นใหม่ยังไม่มีประสบการณ์มากพอ ๓. เกษตรกรไม่สนใจการรวมกลุ่ม	๑. สนับสนุนการให้ความรู้ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน และสนับสนุนการใช้สารชีวภัณฑ์ ๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจปฏิบัติตาม ๓. รวมกลุ่มเกษตรกร และจัดตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดการแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าสินค้า	๑. ขาดข้าวเปลือกแกล้งโรงสีอย่างเดียว	๑. รวมกลุ่มผลิตสินค้าแปรรูป หรือปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้น่าสนใจ	ทุกตำบล	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอดอนพุด

ตารางที่ ๓๙ : แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (S)</p> <p>๑. มีระบบชลประทานเหมาะสมกับการทำการเกษตรตลอดปี</p> <p>๒. มีแหล่งผลิตการเกษตรที่สำคัญ</p> <p>๓. มีพื้นที่ทำนาได้ตลอดปี</p> <p>๔. มีเครื่องมือการเกษตรที่สำคัญ</p> <p>๕. มีพอใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย</p> <p>๖. มีแหล่งเงินทุนของหมู่บ้าน</p> <p>๗. การคมนาคมสะดวก</p>	<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>๑. ชุมชนมีความแตกแยก ขาดความสามัคคี ไม่มีการรวมกลุ่ม</p> <p>๒. ดินเสื่อมความอุดมสมบูรณ์</p> <p>๓. เกษตรกรไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการทำนา</p> <p>๔. ขาดความรู้เรื่องสารเคมีและสารชีวภาพ</p>
<p>โอกาส (O)</p> <p>๑. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุน</p> <p>๒. มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ</p> <p>๓. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่</p> <p>๔. มีหลายช่องทางการสื่อสาร</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <p>๑. ส่งเสริมให้แปรรูปผลิตภัณฑ์ สีสาวสารขายเอง (S๓O๓)</p> <p>๒. ส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ที่ไว้รับประทานในท้องถิ่น (S๓O๑, ๓)</p> <p>๓. ส่งเสริมให้มีการทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ (S๕O๑,๓)</p>	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <p>๑. ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย/การผลิตสารชีวภัณฑ์ (W๕O๑)</p> <p>๒. ปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหาร (W๒O๑)</p> <p>๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและแปรรูปข้าว (W๑O๓)</p>
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน</p> <p>๒. ภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคแมลง ฯลฯ</p> <p>๓. ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๔. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอในฤดูแล้ง</p>	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</p> <p>๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย (S๒T๒)</p> <p>๒. ส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นหลังฤดูทำนา (S๒T๑)</p> <p>๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง (T๕T๔)</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <p>๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน (W๕T๑)</p> <p>๒. ของบประมาณอุดหนุนบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (W๑O๔)</p>

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ๑.๓ เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรและเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต โดยเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๒.๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปสินค้า เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์
- ๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการให้มีการปลูกพืชใช้น้ำน้อย
- ๓.๒ ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัชพืช และศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๓ ส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นหลังฤดูทำนา

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้
- ๔.๒ บริการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ
- ๔.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อให้เกษตรกรมีการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน : อบรมเกษตรกร/ฝึกปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตข้าวที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการป้องกันกำจัดโรค/แมลงในนาข้าวอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบประจำชุมชน จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเกษตรกรผู้นำและแหล่งเรียนรู้

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : ให้เกษตรกรมีความสามารถในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และเพิ่มช่องทางการตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

โครงการที่ ๒ ศึกษาดูงานการตลาดจากเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จ

๑.๒.๒ Smart Farmer (SF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการที่ ๒ ศึกษาดูงานจากเกษตรกรต้นแบบ

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อให้กลุ่มมีการเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์การแปรรูป

: เพื่อเป็นการกระจายความรู้ไปสู่เกษตรกรแต่ละตำบล

: ทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของกลุ่มแม่บ้านหลายๆกลุ่มในอำเภอ

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๑.๒.๔ กลุ่มยูวเกษตรกร

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อพัฒนาให้กลุ่มยูวเกษตรกร ความสามารถ ทักษะของสมาชิกกลุ่ม ยูวเกษตรกรในการดำเนินงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการ วางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงิน และอาชีพ
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เสริมสร้างและพัฒนาในกลุ่มยูวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร
- โครงการที่ ๑ การอบรม พัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร

๑.๒.๕ อาสาสมัครเกษตร

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอดอนพุด
- โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงาน และอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถของ อกม.

๑.๒.๖ วิสาหกิจชุมชน

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : มีเป้าหมายที่จะพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความ เข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถสร้างสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานรับรอง
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- โครงการที่ ๑ การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดี การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม

๑.๒.๗ แปลงใหญ่

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนากลุ่มให้มีการทำการเกษตรแบบครบวงจร
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น
- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพการผลิตของสมาชิกในกลุ่มแปลงใหญ่
- โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงานกลุ่มแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรแบบ ครบวงจร

๑.๒.๘ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครบวงจร
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพประธานศูนย์เรียนรู้ และศูนย์เรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ให้พร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้
- โครงการที่ ๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีแปลงสาธิต มีองค์ความรู้ในหลายๆด้าน และน่าสนใจ

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

- ๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์ ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
- ๒) กลยุทธ์ / วิธีการดำเนินงาน สร้างการเรียนรู้ และสนับสนุนพันธู์ปอเทือง
 - กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการไถกลบตอซัง ปลูกพืชบำรุงดิน
 - โครงการที่ ๑ การปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

- ๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร
- ๒) กลยุทธ์ / วิธีการดำเนินงาน วางแผนการเพาะปลูกในช่วงฤดูการผลิต
 - กลยุทธ์ที่ ๑ วางแผนการเพาะปลูกพืชในช่วงที่ฝนขาดช่วง
 - โครงการที่ ๑ การส่งเสริมให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย
 - โครงการที่ ๒ พัฒนาแหล่งน้ำภายในชุมชน (ขุด ลอก)

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว	ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	รวมกลุ่มเพื่อซื้อ	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	กรมส่งเสริม การเกษตร
	๒. โครงการป้องกันกำจัดโรคร/แมลงศัตรูพืชในนาข้าว	เสริมความรู้ให้กับเกษตรกร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้เกษตรกรทุกหมู่	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์ส่งเสริม เทคโนโลยีการเกษตร
	๓. โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	ส่งเสริมให้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีไว้ใช้กับชุมชน	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้เกษตรกร	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	กรมการข้าว
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. โครงการพัฒนาศักยภาพ YSF	พัฒนาคนรุ่นใหม่ในการทำการเกษตร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	กรมส่งเสริม การเกษตร
	๒. โครงการพัฒนาศักยภาพ SF	พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้ดีขึ้น	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	กรมส่งเสริม การเกษตร
	๓. โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	แปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพ การเกษตร
	๔. โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร	พัฒนาทักษะของสมาชิกกลุ่ม	นักเรียน	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	กรมส่งเสริม การเกษตร
	๕. โครงการพัฒนาเครือข่าย อกม.	พัฒนาศักยภาพ อกม.	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	กรมส่งเสริม การเกษตร
	๖. โครงการพัฒนาศักยภาพ วสช. ในการผลิตสินค้าชุมชน	พัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่ม วสช.	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	กรมส่งเสริม การเกษตร
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	บำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้สนับสนุนการใช้ปุ๋ยพืชสด	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	กรมพัฒนาที่ดิน
	๒. โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย	ปลูกพืชใช้น้ำน้อยลดภาวะการขาดน้ำ	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	สนับสนุนให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	กรมส่งเสริม การเกษตร

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑. โครงการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร	ส่งเสริมอาชีพให้แก่ เกษตรกร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกร	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพ การเกษตร
	๒. พัฒนาผลิตภัณฑ์ และ บรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย	เพื่อเจาะตลาด ประชาชนรุ่นใหม่	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกรทุกหมู่	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	กรมพัฒนาชุมชน
	๓. โครงการส่งเสริม การตลาดออนไลน์	เพื่อให้เกษตรกรมี ช่องทางการตลาดที่ เพิ่มขึ้น	เกษตรกร	เกษตรกร	อำเภอดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกร	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐

บรรณานุกรม

- สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๕). *แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี*. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๓). *เขตการใช้ที่ดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี*. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- แผนที่จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๔). สืบค้นจาก <http://www.novabizz.com/Map/๓๔.htm>
- กรมการปกครอง. (๒๕๖๕). *รายงานสถิติจำนวนประชากร*. สืบค้นจาก <http://www.dopa.go.th/TH/service.pnp>
- กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๖๕). *รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน*.

ภาคผนวก

๑.โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ปี ๒๕๖๖

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลดอนพุด , ไร่หลิว , บ้านหลวง และตำบลดงตะงาว เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าว ๒๖,๔๘๓.๕๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๐๐ - ๘๐๐ กิโลกรัม โดยพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดอยู่ในเขตชลประทานศักยภาพในการผลิตข้าวค่อนข้างมาก เกษตรกรส่วนใหญ่ทำนาต่อเนื่องโดนประมาณ ๒ ปี ๕ ครั้ง เกษตรกรมีการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูในอัตราที่สูงต่อความจำเป็น ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูง (ประมาณ ๑ ใน ๓ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด) มีผลให้ไม่คุ้มกับค่าตอบแทนที่ได้รับ อีกทั้งผลผลิตที่ได้รับสารพิษตกค้าง ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และตัวเกษตรกรผลิตข้าวเองด้วย

ดังนั้น เพื่อสนองต่อนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นต้องการให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกหรือเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) จังหวัดสระบุรี จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ปี ๒๕๖๕ นั้น

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวลงได้ไร่ละ ๓๕๐ บาท
๒. ผลผลิตข้าวที่ได้จากพื้นที่เพาะปลูกที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่ มีความปลอดภัยจากสารพิษ
๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาองค์ความรู้ และการปฏิบัติตามโครงการอย่างมีส่วนร่วม

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลดอนพุด,ไร่หลิว,บ้านหลวง และตำบลดงตะงาว ๔ กลุ่มๆละ ๒๕ ราย พื้นที่ ๒,๐๐๐ ไร่ ตำบลละ ๒๐๐ ไร่

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ในฤดูนาปี ๒๕๖๖/๖๗ ระหว่างเดือน เมษายน ๒๕๖๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

๕. แผนดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ให้ทราบรายละเอียด
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย โดยการประชุมชี้แจงเกษตรกรที่สนใจและสมัครร่วมโครงการ
๓. จัดทำทะเบียนเกษตรกรและต้นทุนการผลิต
๔. จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุน เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี
๕. จัดตั้งกลุ่มกองทุนหมุนเวียนผู้ผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ
๖. ฝึกอบรมเกษตรกร (ตามขบวนการโรงเรียนเกษตรกร)
๗. ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ
๘. จัดทำแปลงปลูกข้าวปลอดภัยจากสารพิษ
๙. รายงานผลการดำเนินงาน

๖. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ตำบลดอนพุด,ไร่หลิว,บ้านหลวง และตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๗. ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, เทศบาลตำบลดอนพุด, อบต.ดงตะงาว

๘. งบประมาณเป็นเงิน ๑๒๓,๔๐๐ บาท ดังนี้

๑. สนับสนุนกากน้ำตาล กลุ่มละ ๕๐๐ ก.ก. ๔ กลุ่ม จำนวน ๒,๐๐๐ ก.ก.ๆละ ๒๐ บาท
เงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
๓. สนับสนุนวัสดุสำหรับฝึกอบรมเกษตรกร ๑๐๐ ราย เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
๔. ค่าอาหารกลางวันและเครื่องดื่มเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม ๑๐๐ คนๆละ ๑๕๐ บาท ๕ ครั้ง
เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าสัมมนาคุณวิทยากร ๔ ครั้งๆละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไร่ละ ๓๕๐ บาท
๒. ผลผลิตข้าวมีความปลอดภัยจากสารพิษ
๓. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ตามขอบวนการโรงเรียนเกษตรกรข้าว จำนวน ๒๕ ราย
๔. เกษตรกรรายได้เพิ่มขึ้น ไร่ละ ๔๕๐ บาท

๒. โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

การเกษตรกรรมของอำเภอดอนพุดในปัจจุบันนี้มีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อีกทั้งการให้สารเคมีในรูปแบบต่างๆ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในการลดต้นทุนการผลิตและการรักษาสิ่งแวดล้อม ส่งผลทำให้ดินมีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงด้วยการใช้ปุ๋ยพืชสด เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เป็นการทำการเกษตรที่ยั่งยืนต่อไป

ทรัพยากรดินเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเกษตรกรรม ปัจจุบันดินในอำเภอดอนพุดมีปริมาณอินทรีย์วัตถุอยู่ในปริมาณน้อย ซึ่งเป็นอินทรีย์วัตถุเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้ดินมีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงด้วยการใช้ปุ๋ยพืชสด เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เป็นการทำการเกษตรที่ยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยพืชสดให้มีสมบัติทางเคมี กายภาพ ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

๓. ตัวชี้วัด

๑. ทรัพยากรดินได้รับการฟื้นฟู ๒,๐๐๐ ไร่
๒. เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ๔๐๐ ราย

๔. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรในตำบลดอนพุด, ตำบลไผ่หลิว, ตำบลบ้านหลวง และตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ๔ ตำบลๆละ ๑๐๐ คน รวม ๔๐๐ คน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มต้นเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๖ สิ้นสุดเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๖

๖. หน่วยงานรับผิดชอบ

สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี เทศบาลตำบลดอนพุด อบต.ดงตะงาว

๗. ผลการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงแก่เกษตรกร พร้อมทั้งรับสมัครเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการฯ
๒. พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ เกษตรกรในตำบลดอนพุด, ตำบลไผ่หลิว, ตำบลบ้านหลวง และตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
๓. จัดตั้งกลุ่มทำน้ำหมักชีวภาพ
๔. จัดทำแปลงสาธิตปลูกถั่วเขียว

๘. งบประมาณ

๑. สนับสนุนกากน้ำตาล ๔๐๐ รายๆละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท
๒. สนับสนุนถังพลาสติกมีฝาปิดลิ้นอก ๔๐๐ รายๆละ ๑ ใบๆละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าอาหารกลางวันและเครื่องดื่มเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม ๔๐๐ คนๆละ ๑๕๐ บาท ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ปรับโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น
๒. สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
๓. ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเนื่องจากธาตุอาหารในดินเพิ่มขึ้น

๓. โครงการสร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจร

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่การเกษตรอยู่ในระบบชลประทาน กิจกรรมการเกษตรส่วนใหญ่คือ ข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ราคารับซื้อผลผลิตต่ำ และยังประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ฝนทิ้งช่วง น้ำท่วม เป็นต้น ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้ไม่พอเลี้ยงชีพ เกิดปัญหาภาวะหนี้สิน

การเรียนรู้ผ่านเกษตรกรผู้นำที่ประสบความสำเร็จ นับว่าเป็นการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จทางหนึ่งที่อยู่ใกล้ตัวเกษตรกร จึงสมควรที่จะจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวครบวงจร ประจำไว้ที่อำเภอ เพื่อที่จะสามารถเป็นต้นแบบและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้กับเกษตรกรในชุมชนนั้น ๆ

๒. วัตถุประสงค์

๑. สร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจรประจำอำเภอ เพื่อสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในอำเภอ โดยให้มีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ เกษตรกรผู้นำ หลักสูตรเรียนรู้ สถานที่อบรมให้ความรู้ ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ เป็นต้น

๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต

๓. เป้าหมาย

มีแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจรในอำเภอ

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการพื้นที่ในอำเภอดอนพุด

๖. กิจกรรม

๑. สร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวอย่างครบวงจร
๒. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้นำให้แก่เกษตรกรเจ้าของศูนย์เรียนรู้
๓. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในชุมชน

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรผู้นำที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ
๒. ดำเนินการสร้างหรือปรับปรุง ได้แก่ สถานที่จัดอบรม ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ เป็นต้น
๓. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการถ่ายทอดความรู้
๔. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้นำให้แก่เกษตรกรเจ้าของศูนย์เรียนรู้
๕. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในชุมชน โดยมีเกษตรกรเจ้าของศูนย์เรียนรู้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

๘. หน่วยงานรับผิดชอบ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และองค์การบริหารส่วนตำบล

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) มีศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจรประจำอำเภอ
- ๒) เกษตรกรเจ้าของศูนย์มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน
- ๓) มีเกษตรกรต่างพื้นที่สามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้จากศูนย์ดังกล่าวได้

๔. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรอำเภอดอนพุดจังหวัดสระบุรี

๑. หลักการและเหตุผล

ประชากรส่วนใหญ่ในอำเภอดอนพุด ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดฝักสด พริก เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรมีการพัฒนารูปแบบการเกษตร พัฒนาศักยภาพการผลิต การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้หลากหลาย พัฒนาผลิตภัณฑ์ และเพื่อต้องการสนองความต้องการของชีวิตและความสอดคล้องกับสถานการณ์อันเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ภายใต้กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาดังกล่าวจะต้องอาศัยความรู้และงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรที่จะรวบรวมและจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอ ดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของอำเภอ
๒. เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำโครงการและงบประมาณประจำปี และเสนอขอรับการสนับสนุน

งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ

๓. เป้าหมาย

ได้แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอที่มีเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่อำเภอดอนพุดทั้ง ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนพุด ตำบลบ้านหลวง ตำบลไผ่หลิว และตำบลดงตะงาว

๖. กิจกรรม

๑. สร้างทีมงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
๒. รวบรวมและจัดเก็บข้อมูล
๓. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลระดับตำบล และระดับอำเภอ
๔. จัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และอำเภอ
๕. ประชาพิจารณ์แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
๖. ปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. สร้างทีมงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
๒. รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม
๓. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลระดับตำบลเป็นภาพรวมของอำเภอ
๔. กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
๕. จัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ๕ ปี
๖. ประชาพิจารณ์แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๗. ปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๘. นำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอสู่การปฏิบัติ โดยเสนอของบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัด งบประมาณตามภารกิจหน่วยงาน เป็นต้น

๙. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และองค์การบริหารส่วนตำบล

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีกรอบในการกำหนดทิศทางการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของอำเภอ
๒. มีกรอบในการจัดทำโครงการและงบประมาณประจำปี และเสนอขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ